

MAJSTORSKA RADIONICA NA GVOZDU

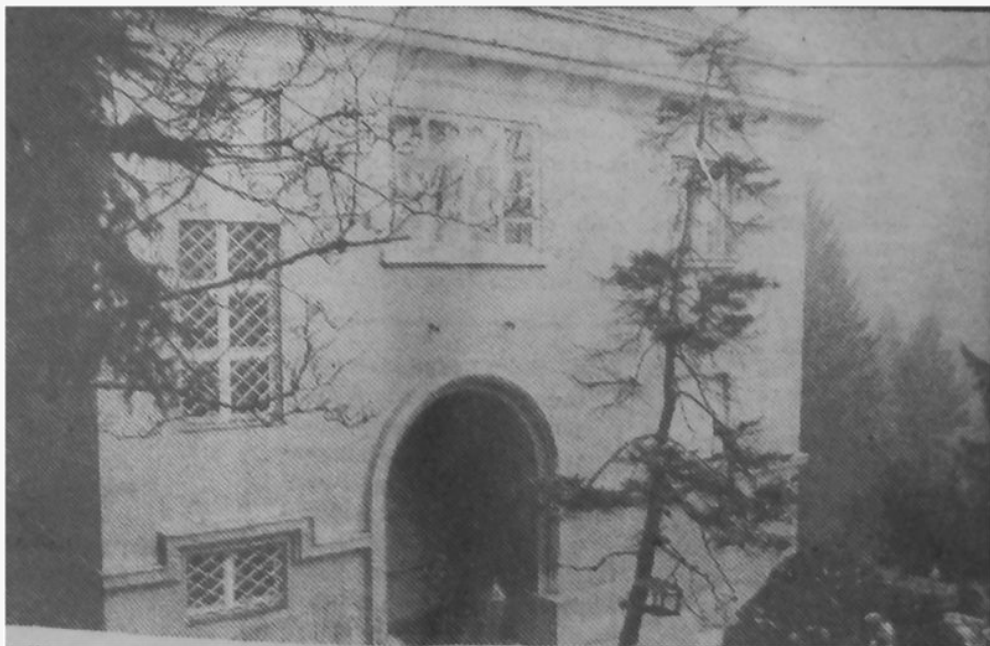
Sudbina Gvozda 23, posljednjeg prebivališta Miroslava Krleže, kuće u kojoj je veliki pisac živio i radio od pedesetih godina, predmet je brojnih razmišljanja, razgovora i sugestija o uređenju tog prostora već šest godina. Epohalno značenje Krleže za našu književnu i političku misao, njegov život i djelo kojima je obilježio naše stoljeće, još od davne 1914. godine kada je ušao u javni, kulturni i politički život, obavezuju nas da njegujemo trajnu uspomenu na ovog velikog humanista, književnika i javnog radnika.

Kako bi se uspomene na Krležu dolično obilježile, po mogućnosti izvan stereotipa, da se spomenički odnos zamijeni aktivnim odnosom, koji će omogućiti trajnu afirmaciju Krležinih ideja i literature – na inicijativu Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu, osnovan je, u prosincu 1986. godine, Odbor za uređenje Krležina Gvozda. Odbor je koristio velik broj prijedloga i sugestija istaknutih kulturnih radnika, umjetnika i poštovalaca Krležina djela iz cijele zemlje, i temeljem tih konstruktivnih ideja, usvojio generalnu i integralnu koncepciju uređenja Gvozda. Prije mjesec dana, sva tri vijeća Skupštine grada podržala su i prihvatila prvi izvještaj odbora. Izrada idejnog arhitektonskog rješenja povjerenjena je profesoru Božidaru Rašici, koji će s ekipom stručnjaka s Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu taj posao završiti do kraja godine.

Odbor za uređenje Krležina Gvozda na prvoj je sjednici usvojio ideju o memorijalnom-kulturnom centru koji bi bio na usluzi znanstvenicima, kulturnim radnicima, umjetnicima i građanima, đacima, posjetiteljima Zagreba i svima ostalima. Ideja je da se od Gvozda napravi zagrebačka znamenitost, koja će biti dio zagrebačkog, hrvatskog i jugoslavenskog javnog i kulturnog tkiva, i koja će zračiti Krležinim duhom. Odbor polazi od ideje da bi ono što je predviđeno na Krležinom Gvozdu trebalo zadovoljiti sve posjetitelje. Teži se da se Krležinom imenu i djelu osigura dostojna memorijalna uspomena, i udovolji specifičnim kulturnim potrebama. Odbor ima na umu i iskustva velikih kultura na Zapadu i Istoku. Muzeji Majakovskog, Balzaca, Tolstoja ili Dostojevskog prava su mjesta kulturnog hodočašća iz cijelog svijeta i prave riznice svih izdanja njihovih djela.

Božo Rudež, predsjednik Odbora za uređenje Krležina Gvozda kaže: – Uređenje Gvozda nije podizanje nikakvog monumentalnog hrama u čast i slavu jednog književnika, nego dogradnja jedne značajne majstorske radionice, koja poprima veliku kulturnu misiju. Izgradnje Krležina Gvozda latili smo se nejunačkom vremenu usprkos, ali Krleža je našu kulturu i previše zadužio da bismo čekali bolja vremena i povoljnije okolnosti. Vremena i okolnosti moramo sami kreirati. Jure Kaštelan je rekao za Krležu: »Krleža je snagom pjesničke riječi prevladao granice vremena i prostora i uspostavio razgovor između mrtvih i živih i onih budućih...« Mi Krležin Gvozd gradimo upravo zbog živih, onih budućih, jer Krležino djelo za nas znači i opomenu, i mjeru, i obavezu.

Dakle, Odbor polazi od toga da Krležin Gvozd sutra bude živa, dinamična struktura, a ne statička memorijalna forma, da bude okupljalište umjetničkih i kulturnih radnika, da bude nezaobilazna kulturna institucija našeg grada. Najkraće, da



Krležin Gvozd svojim oblikom i sadržajem dolično prezentira život i djelo Bele i Miroslava Krleže, a sastojao bi se od tri komponente: muzejsko-memorijalnog kompleksa, kulturno-memorijalnih programa i turističko-komercijalnih i uslužnih sadržaja.

Muzejsko-memorijalni kompleks (stan Bele i Miroslava Krleže) uredit će se po uzusima muzejske struke. Opremit će se svim onim detaljima, predmetima i stvarima koje su se u stanu nalazile i za njihova života. Druga su komponenta kulturno-memorijalni programi. Tu bi se trebala naći, u riječi i slici, crtežu i knjizi, časopisu i enciklopediji – retrospektiva, kronologija Krležina života i rada. Tu bi bila i Krležina radionica i studijska biblioteka, gdje će se proučavati, sistematizirati i katalogizirati, i novim tehničkim sredstvima (kompjutorski) Krležin život i djelo i sistematski i dugoročno prikupljati i obrađivati bibliografska i biografska grada.

Predviđena je i »Scena Krležiana« amfiteatralnog izgleda, na kojoj bi se mogao odvijati scenski život, literarne večeri i filmski program, dakako, sve u vezi s Krležinim životom i djelom. Nadalje, predviđena je i polivalentna dvorana, gdje će se održavati tribine, razgovori, simpoziji i rasprave o Krležinom djelu, te kulturno-turistički kompleks s knjižarom i papirnicom, klub-restoranom i video-punkt prostorijom.

Potrebno je napomenuti da je Krleža u prostoru Gvozda koristio četverosobni stan, a za ostala dva stana rješavaju se imovinsko-pravni odnosi i bit će ispražnjeni do kraja godine. Riječ je o zaista velikom kompleksu, vrlo blizu centru grada (kuća ima oko 1050 četvornih metara), koji je istodobno odvojen od gradske buke. S parkom od 5000 četvornih metara, predstavljat će jedinstvenu oazu.

BRANKA JAKOPINEC